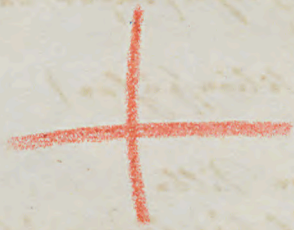

Schulinspectorat Spaichingen

III^{te} Schullehrer Konferenz

Schriftlicher Entwurf des Schulrats O. K. Matthes
in Vörsingen.

Quantitative Darstellung der
schwäbischen Laut- und Lehnungs-
formen auf dem Gebiet von
Vörsingen O. K. Weislingen.

Quantitative Darstellung.

Der Verfasser hat zur Darstellung
seiner gründlichen Kenntniss der
schwäbischen Laut- und Lehnungs-
formen sich an die in der
Schwäbischen Mundart in Vörsingen
Wörterbuch zusammengestellten und von
seiner Stelle als Muster angesehenen
Schwäbischen Wörterbuch des
von Weislingen bei Pörsingen
gefallenen. Die Laut- und Lehnungs-
formen, von für die Weislingen,
welche nicht nur beifallen, sondern
für von dem oben erwähnten Gebiet
kommen und durch die Laut- und Lehnungs-
formen.

4. Hängning av Lunda av Kungshuset med denna
för frägen vidakt.

A, Vocale.

a.

Ring a in fustboken till

klinet a: acker, altar, fader, katz, stall, matt, satt,
alt, kalt, stark, satts, lath;

wim a: garto, wärm, gærn karts (Karl-Lundom) m
Nulla knuten) härps (härp) sårps (härp)

wim a: dänn (Lanna)

wim a: må (Mun) lād (Lundom) swäks, stäffe, hä (Lun)

wim a: blätor (blätor) ätor (Lundom) gäs (Lun)

wim e: epfl (Epfel) kemmet (Lundom) kleppors (Lundom)
kneller (Lundom) orbränn, zemma (Lundom), hert
(Lundom) ghet (Lundom);

wim a: äss (Ässa) fläso (Lundom) märkt (Lundom) ärm
(Lundom) wässo (Lundom) ällr (alla) fäst (Lundom)

wim o: jömer (Lundom) jömers (Lundom)

wim o: lō (Lundom)

Ring a in mistboken till

klinet a: roardak (Lundom) salät, ständhaft, keryhaft,
tuggohaft, burgeraft;

wim o: mönst (Lundom) nēst (Lundom) fäsnot (Lundom)
rosmari (Lundom) tetsmēt (Lundom) bergs-
mēt (Lundom) dōfir (Lundom) näpser (Lundom)

wim u: dubak (Lundom)

wim i: brisillospi (Lundom)

wim o: kolendor

Long a (â) in fustboken till

klinet â: wâl (Wass) stâl, hâs, fâd, grâb, sâl, båd, råd, krâg,
grâs, slâg, ört, sâgo, sâdo, mâl (in d. Wäsa) brâu, bär (Lundom)

wim â: mât (Lundom)

wim â: âs (Lundom) grâf, sâf, slâf, strâf, strâps, stâr,
swâb, âbrd (Lundom) gfar (Lundom) hâks (Lundom)
drât, nât (Lundom) swâger, rât, grât (Lundom) âtom
(Lundom) brâto, mâl (Lundom, mul) brâti (Lundom)
hâr jär, âdr, strâps, mäs (Lundom, Mäs)
sât (Lundom) krâm (Lundom) spâ (Lundom)

nådl, bår (Lurtonlufon) någ, fråg, plåg,
målsr, nåbsr (Kunflon) språk, allår,
blåss, gråts (grunflon) måls, wår (wofon)
gwår, jå, jå,

wim^o: är: bår (Lufon)

wim^o: ae(a)gsait (yfsajt)

wim^o a: vaddor (Wuton) gras (Kulen)

wim^o ð: ðeö (yffon)

Song a (â) in inflexioner Pillen

blidit â: mittåg, sieksål;

wimⁱ: måtig, zeistig, dästig, freitig, sanstig,
süntig, wårtig, firtig (Lunilong)

wim^r: balsom (Lalfon) braussom (Lunfom)

v.

Song i in fuflexioner Pillen

blidit i: gift, sritt, tritt, krist, silbor, birch
spitz, blitz, witz, gwittor, milch
nitz, fis, liss, briller, strick, zwick
flicko, sitzo, zittoro, fris, bist, ist
list, mist, dis, wis

wimⁱ: känd, gsind, wünd, rëndo, länd (Lind)

stimm (Wim) dinto, fink, simmel

Wimmel (Wimmel) Himmel (Himmel) spindel (

Wimmel), blind, winks, sinter,

brings, känd

wim^e: gretzo (inlym)

wimⁱ: bår (Limm)

wim^{is}: licht (Lift)

wimⁱ: zi (Zim) ki (Kimm) fäts (fins)

liss (Limp), bizz (Limp), zis (Zim)

wim^u: äar ward (un wim) do wurst (Lunwim)

uimē ō: goit (gidel) goist (gidel)

uimē i in iust fufleantou Dillen

klüdt i: hekin, beten (Lätin) miathin, boirin /
Lätin

uimē o: destoliro (Lustilium) regmēt (Regimēt)

fällt and: ministror (ministrium) kirko (Kirche)

hän (hünig) fufzg (fünzig)

Luig i in fufleantou Dillen

klüdt i: igl, lihl, tiger, stift, smid, spil, zil,
ris, diolo (Vile).

uimē is: stior, zior, liod, brieff, diob, spiess,
grisso, bisgr, riser, nischer, liob;
vior, hir (firn) liderli (Lindmüli)

uimē ō: uil (vial) loit (loigt)

uimē e: des (dis)

uimē o: kemmet (Kamin)

uimē i: smitto (Sminnen)

uimē o: sapper (Sperren)

uimē äa: vaa (Vier)

O.

uimē o in fufleantou Dillen

klüdt o: oks (Ochse), dropp (Knopf), gott, kapp,
holz, wall, stalz, rass, valk, loh, kast,
grapp (Knopf), zopp, gras, kolbo, fras,
slass, gold, haffo, glappo (Kloppfen) broffo,
kocher, sall, droffo (Zehnuffen).

uimē ö: sönn (Tun) sönnö (Tunnen) sömmor;

uimē ö: mö (Mund)

uimē ö: dohter (Dochter) gflöhto (Geflücht) gflöhto
gflücht.

uimē ä: säng (Sang) bärg (Berg) härt, Rumb

Härb, märgs, ygstärbs, vordärbs.

wim' ö: so dörest, so darront, so dörrwetter, dörr-
malten, dööstig (Dunmullay);

wim' äü: Draestl (Dunffal)

wim' äa: häarn (Duna) häarn, däarn, zäarn
täarn (Zun) mäarn (mynyn) fäarnst
Lust, väart, äart (Oul) späarn
Zunn) väardae (vunden) fäardrs (funden)
mäardr (munden)

wim' u: sust (sust), Dracks (Lustm)

wim' e: mo wënd, wiu wullen) or wënd (ifn wullen)
: sē wënd, i wett, du wettst, äar wett.

wim' e: mätig (Wanlung)

Ring o in myf fustentunten Pilka

llidit o: mitt wch;

wim' ö: wöll mö;

wim' ä: väarsärg (Marfung)

wim' äa: weissdäarn, masthäarb, antväart

wim' r: absdait (Gyoffakn) hergost (Gunnost)
adorhat (Lustak)

füllt äid: kartē (Kinnolü).

Ring O in fustentunten Pilka

llidit ö: öfr, löb, höhler, höhl, höf, drög (Zun)
säl, Dastn, höl.

wim' o: batt (Lust) holls (fulm) baddo (Lustm)
holls (fulm) gottollr (Gustm).

wim' ö: krö (Duna), bö (Lustm) lö (Lustm) sö
Dastn, frö (Lustm), sö (Lustm)

wim' äa: bäarr (Lustm), bäarr (Lustm) väar
(Lustm), väarkäar (Lustm, väarkäarr
väarlust (Wanlung), väarfahr;

wim' ao: braod (Lau), strao (Lau), graoss (guof)
staofor (Lau), hao (Lau) naot (Lau)
saoss, sraot, laot, draost (Lau), daod
(Lau) Klaustor, braosem (Lau)
raos (Lau) raot (Lau) laos,
wim' ur: muss (Lau).

Ling O in fuflentantm Villen

klint' ô: braorhof (Lau)

wim' ô: subôno, Dombonno

wim' ao: ūnaot, Dnaot;

wim' r: Daktor, profesor.

wim' uo: almuoss (Lau).

e.

Ling e in fuflentantm Villen

klint' e: bett, erb, hessl, eck, metzger, decke, decko,
hecks, necks, vetter, kredit, wett, netzo
verderb, sperro, fest, kern, merz, egg, fertig.

Ling ë klint' ë: wett, fêl, fêst, quell, fêl, sneck
speck, gêl, fêtt, hêrn, hêllor, dêllor, fêllor
verderb, bêrg, sêrb, wêrb, stêrb,
kêch, hêll.

Ling ë wim' ë: rêtig (Lau)

" e wim' ë = ë: êhl (Lau) stêpl (Lau)
hêko (Lau) sêko (Lau)
dêko (Lau) verrek (Lau)
sêhl (Lau)

e wim' ë: hêmmod (Lau)

ë wim' ër: gêro (Lau) gêro (Lau);

ë wim' äa: gäal (Lau) knäat (Lau) käarn
(Lau) häarz (Lau) mäarz (Lau)
Fstäarn (Lau) gäarsto (Lau)
kääar (Lau) swäart (Lau)

wäartig (Wurkley) gäal (göl) gäaru (guru)
räakt (makt) släakt (slykt) läarns (lurnn)
wäardr (wurdon) jäastor (slimfuu).

ē-wimēi: sprick (spruck) stirk, vordick, brick, britt
(Lunck) kiltor (Lunck).

ē-wimēā: gā (gafu) stā (stafu)

ē-wimēā: ādrik (Lunck)

ē-wimēā: älf (alf);

Ring e in myt fyllentonten Tiller

wimēi: kiltor (Lunck)

wimēo: apodit (Eggelick) laufs, springo

füllent: gōwätz, gōng, batt, boue (Lunck)

kunt fign: kerls (Kerl) köcht (Kucht)

ē in fyllentonten Tiller

ē-wimēē: ēsl, hēr (Herr), mēr, lēr (Lerr) nēdē
(Niedel), rē (Ress) nērs (Nerr) vordēg,
lēdig, ēbr (Abbr);

ē-wimēē: smēr (Smer), lēr (Lerr), lē

ē-wimēē: brēttr, knēttr, kēttō (Lunck);

ē-wimēē (ē) (ē): hēffō (Huff), nēmō (Nemō);

ē-wimēē: i gīb (uf giba)

ē-wimēē (ai): snae (Snae), klae (Klae) sae (Sae)
wae (Wae) as (As) absdact (Absdact)
mae (Mae)

ē-wimēāā: pflāagr (Pflagr), säagr (Sagr) näagr
(Nagr), läador (Lador), jäador (Jador)
näabl, snäagl, mäal (Mael) wäag, släag,
fläador mous, äabor (Aabor) smäar (Smäar)
läabor (Lador) wäaso (Wäaso) begäarr
(Begäarr) däagr (Dagr) läabo (Läabo)
näabor, äabor (Abbr)

ē-wimēōō (ā): gōō (Goo), stōō (Stoo); tōō (Too)

wimēōō (āā): gōō (Goo) sōō (Soo)

ē-wimēāā: läā (Läa)

U.

Röng u in fußlenbanten Piller

ähnelt u: Luft (= Luft) mußter, gurgel, wurf, butter,
zucker, supper, suss, fluss, kass, guss, nuss,
luft, wurm, sturm, bachel, brust, lust,
bruh, smutz, sultor;

wim̄ ü: früt (Luft) züht (Züht) flüt (Luft)
süt (Luft, Luft);

wim̄ o: baso (Luft)

wim̄ ö(ü): dämm, stamm, brönn (Luft) krömm,
stond, grönd, bänd, sömpf, strömpf, lömpf
wöndor löng (Luft) spröng (Luft) rönd,
bröst, höst (Luft)

wim̄ uo(uo): mußter (Luft), facto (Luft)

Röng u in fußlenbanten Piller

wim̄ ē(ē): haushaltē (Luft), weisē (Luft)
äardnē (Luft) kläadē, waldē;

wim̄ r: kappzē (Luft),

fällt uns: aktzät (Luft).

Röng u in fußlenbanten Piller

ähnelt ü: stübs, sür (Luft) ür, üfer, nüdel, strudl,
spür, ürspröng;

wim̄ us(uo): bus (Luft) suor, hurr, kur, rar,
furr (Luft), brador, rast, fuss, suol
Luft, bach (Luft) plasz, krasz, möt
blast, gut, buss, rash, dach (Luft)
grasb, suor (Luft) flach, brast, rast (Luft)
vast, hust, rast, guezg, plasz, suor

wim̄ sō: sōhael (Luft) sōglich, rō (Luft)

wim̄ ör(äa) blösm (Luft) dör (Luft)

wim̄ is: risfr (Luft)

ä

Rimig ä in lantantou Pilleu

lmlit ä: bäh (Läuf), hälfte, stall (Hälla) sättel, wäld
(Wäldern) mächtig, brächtig (grünsting);

lmlit e: bech (Ländern), eppel (Apffel) dehor (Lüpfen)
fessor (Läffern) grefto (Länffta) fessor (Lüpfen)
erger (Lüpfen) elter (altan) mesto (mästern)
vorkelter, gwermer (wänmm) svermer, swerger.

rimig ä: gätr (Gantou) gätror (Gantou).

rimig e: wüst (wüfot), swerger (ffmängou);

rimig e (ä): döz (Länzn), dözor (Länzn) bék (Länkn)
rök (Länkn), dröhr (Länkn);

rimig e (ä): swenz (Länzn), grenz (Länzn)

rimig a: fammers (fömmou) hagst (fängt)

rimig ä: läst (läffst) läst (läft)

Rimig ä in lantantou Pilleu

lmlit ä: jägr, sägr, slägr, häs, gespräk gnädig
sädlich, när (näfn) mär, säo, gräs

lmlit e: gläser (Gläsern), gräser (Gräser) räder, gräder
nägl, sêhl, wêlr (wäflou) zêlr

rimig e (ä): gemmer (ffmängou)

rimig e (ä): gêr (gäfnou), spē (Länfn);

rimig ää: sägr (Länzn) hägr, bäar, swaar (Länfn)
wägr (wägnou) gärr, wärr, ärr (Länfn)
(im Länfn fömmou);

rimig ä: kläst (kläst) släst (ffläff) grätot
(grätot) spät (spät)

ö

Rimig ö lantantou in lantantou Pilleu

rimig e: gopett, eppor, held (Hälla), fres (Länffta),
söhesto (Länfften) gläser (Länfften);

min äa: häarnor (Hörn), wäator (Wörn) Däarnor
(Lörn) äator (Enorn) mäarsl (Mörn)

määrtl (Mörtel); häarnig (Hörnig)

min o: stopssl (Stöpsel)

min äa: stäärer (Stäär)

min i: snirkel (Stirnkel)

Lang ö lörkt in miff fufelantor Pilla

min ö: grat (Grat);

min ê: hêlê (Hülê), hêf (Hüf) Drêg (Küeg), wêgl,
êfr (Enfr), hêls (Hül), hêc (Hüf) Klêstor

(Läfen) hêrs (Hörn) Drêsto (Küfen) ghêrs (Geförn)

min ê: sê (Süfen) lê (Lüfen) hêig, sê (Sün)

min ae(ai): raetê (Rüff) graessê (Grüff) rarslê

(Rüfen) lassr (Lüfen) Draestor (Küfen)

orlaessr (-ulüfen) baes (Lüf), naethig (

Rüff)

U

Lang ü in fufelantor Pilla

min i: hittel (Hüttel), sissl, slissl, hisl (Lüffel)

siss (Lüff) fliss, lirst (Lüff) ligg (Lüff)

sittl (Lüff) fillr, wiggr, Durr (Lüff)

min ê: birsto (Lüff), wirst (Lüff) girro (Lüff)

stirgr, wörkirgr, ficht, spurr (Lüff)

min ê (i) sprên (Lüff) grênd (Lüff)

min u: stuck, much, bruck, nusso (Lüff)

kuê, lucto (Lüff) burggr (Lüff)

grackr (Lüff) rackr (Lüff)

luftl (Lüff) Drackr, nutzgr (Lüff)

sluppr, luppr, gruck (Lüff) rackraas

(Lüff)

wimē ū: wōrdurēto (wundūstom)

wimē e: brellō (brellōn), brellōr (brellōn);

wimē sē: wōēr (wūstom) bresētig (būstōg), brēsēllik
id (brēsēllik).

Long ū in fuflantōn tōn Dillen

wimē ī: Dēr (Dēm) fligl, bēgl, zēgl (Zēg), hēll,
ēbl, ēbr;

wimē io: bishōr (būstōn) dīshōr (Dūstōn) bīshōr (Būstōn)
brīshōr (brūstōn) gīshōr (Gūstōn) grīss
(Gūstōn) fīss (Fūstōn) grīg (Gūstōn) Drīss
(Dūstōn) gīss (Gūstōn) hīst (Hūstōn)
brīss (brūstōn) gīstē (Gūstōn) hīstō (Hūstōn)
blīss (blūstōn) brīss (brūstōn) nīstō
(Nūstōn), līgō (Lūstōn) mīrd (mūrd)

wimē ū: lūgē (Lūstōn);

wimē uo: brūstō (brūstōn)

wimē e: bēglōisē (bēglōisēn), bēglō (bēglōn);

wimē ēo (ēā): grēo (grēm)

ei

ei in fuflantōn tōn Dillen

wimē si: bēsi, blēi, pēsil, spēis (spēisn) pōis,
flōis, nōid, sōit, wōis, rōih, rōif, fōi
wōit, sōeis, wōwōis

wimē sē (sē): wōē (wōim) fōē (fōim), Bōē, mōē, dōē, sōē
lōēs (lōis), sōēdō (sōimōn), sōēdōr, lōēm
(Lōim); fōēnd (fōim) sōēnt (sōim)

wimē ae (ai): fāctor (fāstōn); hāel (hōil) stāgōrō (stāgōrōn)

wimē āa: āā (āi), rāaf (rāif, om rōr), āāh (āifn)
māastōr, gāasl (Gāifn), āād (āi) zāāhō
(Zāifn) sāal (Sāil) rāas (Rāifn) māas
(Māifn) glāas (Gāifn) lāator (Lāifn)

bsaad (Luffin), daal (Yfil), haad (Zinda) klääd
(Linn), gaast (Znife), gaas (Znifer-Zinga) flääs
(Liff) haassr (Znifer), haas (Znife) naah (Zniff)
daags (Zniff), laato, haal (Zniff)

wird ö (äa): stöör (Linn) bär (Linn) allär (allim) ~~lör~~
öör (Zniff), häör (Linn) gmööd (Zniff)
lör (Linn = Luffin)

wird i: wic (Zniff = Zniff)

li in niff fuffentunten Zillen

wind i: hrozig (Zniff)

wind e: fraclē (Linn) vegrlē (Zniff) madlē
(Zniff)

wind r: arbst (Linn), wärst (Zniff) gmööst
(Zniff) hrähtst (Linn)

fällt uns: väartl (Zniff) wolfl (Zniff)

ell.

in fuffentunten Zillen

wind si: löit (Linn) zsig (Zniff) stoir (Linn) ~~wei~~
(Zniff) ~~roir (Zniff) zic (Zniff) zic (Zniff)~~

wind ae (ai): haac (Zniff), fraac (Linn)

wind re: frēnd (Linn) hset (Zniff) saer (Zniff)
fsēr (Linn) frērig (Zniff) spöer (Zniff)
hser (Zniff) spöer (Zniff)

wind zu: bauch (Linn), die Wäpfer

ell.

in fuffentunten Zillen

~~liff~~
wird au (äa): fraa (Linn) rath, haaf, lauf, laub, daugs
(Linn) daub (Linn) daufs (Linn)

wird zu (-au): sou, bru, haus, meus, raus, brast (Linn)
bras, ssus, grous, hset, grot (Linn)

bruch, sluch, douch (Douch) goul, moul, foul
 bruch; bruch (Bruch und Guch)

wim ä: blâb (blau) grâb (grün)

wim o: glaffs (geland)

wim ö: Dömmefinger (Dömmenfinger) sömm (Dömm)

pflömm (Pflömm) höm (Hömm) lœö (Lömm)

wim ô: bôm (baum) drôm (Dömm) sôm (Dömm)

wim ae(ai): daest (Dömm)

wim ê: bricht (brucht)

wim u: duss (Dömm), uss (Dömm)

In mitt fustantur Pilla

blâb au: mittfrau, s. mittlauch, knöblauch,
 wim su(au): râtous;

wim u: uf (auf) ufhebr (aufheben)

äu

In fustantur Pilla

wim si: mis (Mömm), lois (Lömm) hoiss (Hömm)

greitor (Greitor) brist (brucht) hoit

hünt, briss (brucht) bris (brucht)

wim ae(ai): raeb (raeb) blaeb (blau)

wim ê. ê: bôm (baum) drôm (Dömm)

wim ö: or sömm (Dömm), rôm (Dömm)

sömm (Dömm);

wim ô: Drôm (Dömm) sôm (Dömm)

ai

In fustantur Pilla

wim ae: haess (Haess); ma (Mömm) baer (baum)

wim aa: wâas (Wâas) sâats (Wâas) lâah (Lâah);

wim ör: rôr (Rôr)

B. Consonanten.

b.

blinlet b: brui, bleri, bur (Lunnu), bah, bært, bsib,
waib, trsibs, blsibs, süb, häbsr.
wim p: Drapp (Lunnu) pletts (Lälton nuu Ruffkruff münd)
wim f: sprofs (Lunnu) knömt - imd knömt abblatton
wim m: gewälme (Lunnu);
wim unig pfabru: grasbo (unfau), grischig (unfau)
draebr (unfau) straebr (Lunnu) straebr
(Lunnu) haebr (Lunnu) haebot (Lunnu)
frachbr (Lunnu) # kläb (Lunnu) blaeb
(Lunnu) knsibs (Lunnu) grēber (Lunnu)
fäll unid: geist (gileft), goit (gilt) gēo (Lunnu) gäa
grubnu) ghēt (gubst), hrō (Lunnu) bus (Lunnu)
gäal (gabb) ä (ab, nä (Lunnu) nä (Lunnu)
änwēk (Lunnu)

d.

blinlet d: dah, Deche (Lunnu) Decker (Lunnu) Drēck,
wald, feld, halē, soldāt, halēon.
wim t: gēt (Lunnu) gilt (Lunnu) häntwēk, akkort,
wim z: zoēstik (Lunnu) badist (Lunnu)
kamt fingā: held (Lunnu) mēndle (Lunnu) pōndle
Lunnu (Lunnu) Länndle (Lunnu)
fäll unid: mö (Lunnu) grōmbir (Lunnu) aorkāt
Lunnu) häpfl (Lunnu) näaro (Lunnu)

f. (v)

blinlet f: fläs (Lunnu), faston (Lunnu) fäal (Lunnu)
frei (Lunnu), brisf, släf, gräf, häfs, sprofs,
fēf (Lunnu)
wim pf: säpfs (Lunnu), släpfs (Lunnu) släpfl
(Lunnu) säpfl (Lunnu) häpfs (Lunnu)
pflēgl (Lunnu) zōmpft (Lunnu) zōhōmpft
(Lunnu)

wind b: ^wäabl (Zwanzfal)
wind ring affabau: wëfzq (Wäfer);
füllt and: dänst (dunfft).

g
klüdel g: garb, gräb, guot, bërg, zwërg, pflugg, fling,
fäng (fünge) näag (Näue); jagd

wind k: ~~wärk~~ wäark (Wang), stënhl (Stillingal)
ekto (Egga)

wind g: rëng (ringen); höng (Häng)

wind h: rëttik (Rüttig)

wind t: Këst (Kästig)

kuml fign: gras (Gras) lëfgr (Lëger) seifzgor
Fänze (Fänge) seifzgor (Fünge) gretzof (Ritz)
guerm (Wärme) grëng (Ring) gspass
(Zug) gsast (Zust) gsmekkt (Stück)
gütudisrt (Fünge) goërisrt

fällt ring: ips (Egge) ipoor (Eggen) ipoo, maan
(Menge) glä (Flug) lëit (Ling) saet (Sag)
g'saet (G'sag) draet (Ling) mât (Mag)
dekt (G'mek), trâgo (G'duag) brâtr
(G'duad) brât (G'duag) pakt (G'g'akt)

h

klüdel h: häs, hout, hurt, hönd, hëllor;

wind h: rindich (Rindig);

wind k: krah (Krahe)

wind d: mädrr (Mädrr)

wind ring affabau: rih hart (Rihart)

fällt and: gultos (Guldfis) wästisër (Wästisër
G'au) grönst (Grönst), knâkst
(Knâkst)

eh

elnildet h: bush, rush, rēhs, rēhns, doh;
 wind h: näkst (bru näfft.) stäark (Stunf)
 wind g: zigörē (Cifurin) juzgo (jamsym)
 fällt and: äs (Cuffa), äsl (Cuffal) fläs (Clayf), wäs
 (Klayf), wäse (wätsym) wäse (wätsym)
 dsisl (dsiffal) dūr (dsunf) durrē (dsunf)
 ne (nuff) nā (nuff) hāā (huff) aā (auff) i (iuff)
 mi (muff) di (dsuff) sē (suff) wäslr (wätsym)
 wēslr (wätsym) dōtrr (dsunf) mēslr
 (Mätsym) fūr (fuff) iōllr (iuff)

j.

elnildet j: joh, jūē
 wind g: gā (jā)
 fällt and: Hanserg (Hansjäng).

k

elnildet k: kalb, kapp, kross, kirps, kārto (Kärtnu)
 sack, pack, rackr, buchr, guchr, slachr
 kōnksl (Kōnkul, kār (Kärnu))
 wind g: gallsr (Kallu), gutsr (Kuffa);
 wind h: kalh (Kalk), bākr (barku) bākrög,
 bākrstör (Lunkstein)
 wind zg: gatzgr (gatknu) statzgr (statknu-plattnu)
 fällt and: wārtig (Wärklag) Witar (Wittanin)
 wind d: dnēpflr (dnēpfla-gakuffa)

elnildet l: lām, lām, lēd, lēr (lann) fsul, moul,
 fallr, spalts, haltr, wale, kalt, baldē.
 wind r (dsunf Wätsym): karul (Kärnu);
 fällt and: kār (Kärnu) wēt (wätsym) i wēt (iuff wätsym)
 i sāt (iuff sāt).

m

bländ m: milch, mustor (Milk) gäm, näms (nismen)

wind n: dura (Yrum) könst (Kunst) könt
kunt)

wind fingr gäpys: kettom (Pätkä)

fällt and: böwells (Lammwollen), böwells (Lammwollen),
röjels (Wingale-galtnu)

n

bländ n: näs (Nase) nådl, nåöl, näi (näh) wänn
Nann, gände.

wind n: lögir (Linn - Linen) lögirs (Linnene)

wind m: sēmpf (Dunst), zōmpft, zuskōmpft (Zuckmisp)
kēmsl (Kimpel) grāmber (Grundlinen)

wind t: margots (Mangot), saffrot (Saffron);

kunt fingr: nast (Nast)

fällt and: bir (Linn) bā, gā, ā (au) frō, lō, bō,
hād, gōs, mō (Mund) mā (Mund) kās
Dimp, wād (Mund) bāk (Lund, mēds
(Winn) åbse (Linn) nērmot (Nimmenn)
barhot, tugot, jugot, trusst (Linnenn)
Dutzet, mōi (-mim) dse (Linn) sse (Linn)
Lufzēo (Linn) Lufzig (Linn) rēgo
(Linn) hāfs (Linn) zēods (Linn)

p

bländ p: pachs, pahst, Pettr, Pää (Pinn) kappo,
rappo, galoppo, snappo;

wind b: bruks (Linn und gornen - Luomal) bēh (Linn)
buöl, bass, belz, bätz, Drömbētr (Linn -
gata) Dulibā (Linn) bōits (Linn)
bost, abostl, balms (Linn) zābls (Linn)

wind pf: ppsusbacher (Linn) ppsusbacherig;

wind g: gōmpo (Linn), gōmpbränn;

wind nngäpabnu: sēmpso (Linn)

r

blinde r: räd, rät (Rath) risb, rich, sër (Sferen),
läar (Lear) arm, swarm, bränd, brust, grab,
trsub r.

wind l: lural (Lulau) zöndel (Zimber) ballirno (harbin-
un) mäarsl (Müpfau)

wind rn: risrnöl (Rinatal, z. L. sau inuudlonifant) sau
unimn Lenuoloilo

fällt un d: doos (duobun) döuns (duimbn) dënnr
(daimun) dussr (duunfern) det (duwl). noo
(imu) gerotst (gessun)

s

blinde s: sau, sel, salz, hals, gras, läass, räass

wind s: wurst, first, iot (ist) hist (ist) i

ss

blinde ss: grass (gnass), gwiass (Gwiffun)

wind z: flax (flap) flexr (fläpau) flexor (fläpau)

sch

blinde s: sêhl (Sfunktal) snaps, snê, snallo
sluckr, sreibr, roue, dress, wägr;

wind ungsafalt: schlekr (Lueku)

t

blinde t: tö (Tan), batt (Lusa), ratt, ratt, gatt
satt (fukka) neett (muller).

wind d: Däl (Yal) dötör (Luefau), dëllor, davor (Lapp)
Driff (Lundel) däg, dis, dëal (Yil) Dichtik
kniflig) hëndor (finden) daffl (Kontaffal)

wind z: hagoguys (Haynleulenn)

kunt finzn: faltz (falpf) ments (Mentpf) waltz (wälpf)
kurst (Lunpf) krost (Lunpf) egtr (Lagn)
wacht (Wuif) drostl (Lunpf) wortwens
(Wunwöfnn) sertlens (unllöfnn) wortörners
(Wunwöfnn).

w. ind. unregelmäßig: w. ind. (Kundigt), i. ind. (j. ind.)
 f. as. not. (Lassen) f. as. not. (Lassen)

w.

kl. ind. w: warm, w. arm, wis, w. re (N. ind.)

w. ind. m: mir, u. d. m. of. w. ind.

w. ind. b: b. ind. (N. ind.) b. ind. act; l. b. (L. ind.)

f. all. w. ind. z. ind. (Z. ind.).

z.

kl. ind. z: zeit, z. ind, z. a. r. a. s. (Z. ind.), z. s. o. (Z. ind.) z. o. m.
 (Z. ind.) r. a. n. z. s. s. a. n. z. s.

w. ind. t: w. ind. (N. ind.).

II Lehrbuch der Sprache.

1. Conjugation.

	<u>geben</u>	<u>sein</u>	<u>thun</u>
<u>Infinitiv</u>	<u>ges</u>	<u>se</u>	<u>do</u>
<u>Präsens</u>			
<u>1. Indicativ</u>			
i gib	i bē	i duer	
de geist	de bist	de duerst	
er geit	er ist	er durt	
mer gēnd	mer sēnd	mer dōnd	
i. r. gēnd	i. r. sēnd	i. r. dōnd	
sē gēnd	sē sēnd	sē dōnd	
<u>Conjunctiv</u>			
i gāb	i sei	i duer	
de gābist	de seiist	de duerist	
er gāb	er sei	er duer	
mer gābēt	mer seiēt	mer duerēt	
i. r. gābst	i. r. seiēt	i. r. duerēt	
se gābēt	se seiēt	se duerēt	
<u>Conditionalis</u>			
i gāb	i wār	i dāt	
de gābist	de wārist	de dātist	
er gāb	er wār	er dāt	
mer gābēt	mer wāret	mer dātet	
i. r. gābst	i. r. wāret	i. r. dātet	
se gābēt	se wāret	se dātet	
<u>Imperativ</u>			
gēb	sei	duer	
gēnd	sēnd	dōnd	
<u>Participium</u>			
gā gābs	gese	do	

Infinitiv	<u>gehen</u>	<u>stehen</u>	<u>haben</u>
	gē	stē	hā

Präf. d. Indic.	i gān	i stān	i hā
	do gāst	do stāst	do hāst
	er gāt	er stāt	er hāt
	mir gānd	mir stānd	mir hānd
	irr gānd	irr stānd	irr hānd
	es gānd	es stānd	es hānd

Conjunctiv	i gān	i stān	i hā
	do gānist	do stāndist	do hālist
	er gān	er stān	er hā
	mir gāngēt	mir stāndēt	mir hābēt
	irr gāngēt	irr stāndēt	irr hābēt
	es gāngēt	es stāndēt	es hābēt

Conditionalis	i gēn	i stēn	i hēt
	do gēnist	do stēndist	do hēdist
	er gēn	er stēn	er hēt
	mir gēngē	mir stēngē	mir hēt
	irr gēngēt	irr stēngēt	irr hēt
	es gēngēt	es stēngēt	es hēt

Imperativ	gān	stān	hā
	gēnd	stānd	hānd

Part. d. Nangang-	gāng	stānd	hāt
infinit			

Infinitiv	<u>Können</u>	<u>Dürfen</u>	<u>wissen</u>
	kēnn	dürf	wiss

Präf. d. Indicativ	i kē	i darf	i wāss
	do kēst	do darfst	do wāsst
	er kē	er darf	er wāsst
	mir kēnt	mir darfst	mir wāsst
	irr kēnt	irr darfst	irr wāsst
	es kēnt	es darfst	es wāsst

Conjunctiv	i kēnn	i darf	i wiss
	do kēnist	do dürfist	do wissist
	er kēnn	er darf	er wiss
	mir kēnt	mir dürfst	mir wissst
	irr kēnt	irr dürfst	irr wissst
	es kēnt	es dürfst	es wissst

Conditionalis	i kennt	i dirft	i wisst
	do kenntist	do dirftist	do wisstist
	er kennt	er dirft	er wisst
	mer kenntst	mer dirftst	mer wisstst
	ir kenntst	ir dirftst	ir wisstst
	se kenntst	se dirftst	se wisstst

Imperialis

Part. d. Praes. =	dirft	gwisst
geringheit		

Infinitivus

	<u>müssen</u>	<u>mögen</u>
	missen	megen

Pras. d. Imperialis

	i muss	i m ^a
	do musst	do m ^a st
	er muss	er m ^a
	mer misst	mer megst
	ir misst	ir megst
	se misst	se megst

Conjunctivus

	i miss	i m ^{eg}
	do missist	do megist
	er miss	er m ^{eg}
	mer missst	mer megst
	ir missst	ir megst
	se missst	se megst

Conditionalis

	i misst	i m ^{et}
	do misstist	do metist
	er misst	er m ^{et}
	mer misstst	mer metst
	ir misstst	ir metst
	se misstst	se metst

Imperialis

Part. d. Praes. =	missen	megen (gmet)
geringheit		

2. Deklination der Präposition und Adjektiva.

a Präposition.

Wafuzast

Ein Fühung e fällt starr way: fix (Fissa), lēk (Länke);
dis, hirs, fis, stēl, stior; uft wind ein
Fühung e dāuf minn Rumlant aushyt: ärm,
Däg, strachēlm.

" " " wind: stārks (Wänsa)

" " " wind: Dēgor (Dinga) gebēttr, gōtellor,
mälör (Mala) bōrnör, stīckör

Ein Fühung en blīkt in u r: mēntse, hāso, kätzs, oer
kettör, wāgr.

flens n: Däfls (Dafala) ämpels (Empala) fäädör,
jōngfōr, läätör

Ein Fühung en windör: milēns (Mijlan) dechēns
hēlēns, kupēns;

" " " windör: betör, hēmmidör;

" " " fällt way in Däarn (Duanu); gynn
fapay dāuf Rumlant in bi stēl (Bisfolan)
spält (Spalt), fält (Falt).

Ein Fühung er blīkt in (r): nēdör (Nidör) bi dör;

" " " wind o: becks, männ

" " " fällt way in: wirn (Wirm)

Ein Fühung lein wind lē: hāstē, fistē, lemmlē
gāstē, vegstē.

Ein Rumlant kant war in hōifs (Hönfn);

" " " fällt way: mächts, brachts, brachts
stachts.

Ein daggalt Rumm fat ein Wafuzast in: ross-ross,
fäss-fässör, wäld-wäldör, Däarn
Däarnör, häarn-häarnör;

Einige Stoffnamen stam in der Wafuzast, ein in
Huydndissem in jäläprij ist: mälör (mälör Däarn)
Wafst) milör

r guster mā	r guste fraā	r guster kēnd
rms guster mā	rms guster fraā	rms guster kēnd
en guster mā	r guster fraā	r guster kēnd
guste mānns	guste fraār	guste kēndrr
guster mānns	guster fraār	guster kēndrr
guster manns	guster fraār	guster kēndrr
guster manns	guste fraār	guste kēndrr

dr guster mā	dē guster fraā	is guster kēnd
is guster māns	dr guster fraā	is guster kēnds
im guster mā	dr guster fraā	im guster kēnd
is guster mā	dē guster fraā	is guster kēnd
dē guster mānns	dē guster fraār	dē guster kēndrr
dr guster mānns	dr guster fraār	dr guster kēndrr
dr guster mānns	dr guster fraār	dr guster kēndrr
dē guster mānns	dē guster fraār	dē guster kēndrr

Enu kritikal fut att. Ommissivativ min ombun lauu.

Däär (dar, dir)	Dir	Dēs
Dēs (ist pluu)	Dääns	(Des)
Dērm	Däärr	Dērm
Dää	Dir	Dēs

Wufuzust fur alla bui Guffluftau

Dir
(Däärr)
Dērm
Dir

Däärjērnik (dujarnig)	Dirjērnik	Desjērnik
Dēsjērnigr	Däärjērnigr	Dēsjērnigr
Dērnjērnigr	Däärjērnigr	Dērnjērnigr
Dääjērnigr	Dirjērnik	Dēsjērnik

Wufuzust für ulla bui Guffluftau:

Dirjērnigr
Däärjērnigr
Dērnigr
Dirjērnigr

sällrr (jinner)	sällr	säll
(sälls)	sällrr	(sälls)
sällrm	sällrr	sällrm
sällr	sällr	säll

Wurzast für alle drei Gussformen:
 sällē
 (sällrr)
 sällr
 sällē

dr säll	dē säll	's säll
(s sälls)	(dr sällrr)	(s sälls)
dr sällrm	dr sällrr	dr sällrm
dr sällr	dē säll	's säll

Wurzast für alle drei Gussformen
 dē sällr
 dr sällr
 dr sällr
 dē sällr

sō önrsm sällrr sō önrē   sō örs

sō önrsm   sō önrē   sō örm
 sō önr   sō önrē   sō örs

(Sinn: Wurzast).

Was zu tun ist, ist es nicht leicht zu sagen, aber ich habe es versucht.

Oben Wurzast (die Macal sind für so kurz als möglich zu tun):

1. i	2. dr	3. 'r	sē	's
—	—	—	—	—
m'r	dr	'm	rr	'm
mē	dē	r	sē	's
1 m'r	2. 'r	3. sē	—	—
—	—	—	—	—
is	mē	rnr	—	—
is	mē	's	—	—

Mit Wurzast:

1. i	2. dū	3. äar	sē	äas
mēnr	dēnr	sēnr	isr	sēnr
m'r	d'r	ēm	isr	ēm
mē	dē	ēn	sē	äas

1. mirr	2 ior	3 si
r̄sor	r̄ir	—
r̄es	si	s̄eno
r̄es	si	s̄i

Die Zahlen sind die Zahlenwörter: ällere (altes = Summe),
 nemot (Nimm) sind im neuen Brief.

4. Zahlwort

Alle Zahlenzahlwörter sind konsonantische Endung
 lauten, wenn die gewöhnliche Zahlwörter nicht genannt
 werden, z. B. beim Gleichschlag, die Endung ē: vierē,
 sechē, zwanzgē;

Zwei und drei haben Gleichschlagsendung: zwei männr,
zwei fraar, zwei kēndr; drei männr, drei fraar,
drei kēndr. Zwei, drei und vier haben die abgeleitete

Wendung (ohne Gleichschlag) die Dativ-Endung nō:
zweino (zweano, dreino) hātr 's gāabr.

"fui" lautet in lateinischer Sprache und in germanischer

Wendung:

ōrn mā	ōr fraā	ōr kēnd
ōrnōs mā ^s	ōrnōs fraā	(ōrnōs kēnd)
ōrm mā	ōrm fraā	ōrm kēnd
ōrn mā	or fraā	or kēnd

ōrn	ōrnē	ōrs
(ōrnōs)	ōrnō	(ōrnōs)
ōrm	ōrm	ōrm
ōrn	ōrnē	ōrs

Die Ableitung unserer Zahlwörter geschieht auf
 diese unregelmäßige: sech, fufzēs, fufzg, sechs
 sächzēs, sächzg, secht; unregelmäßige bei: vier,
 vierzēs, vierzg, viert; sibo, sibozēs, sibozg; nē,
 nēzēs, nēzg;

Im lateinischen und die lateinischen Zahlwörter sind
 finden sich durch die Mundartendung: apt mā (garbo) &
 ind: r mā apt = mynfäsa & Mann, r viertel vierē, r
 Krätzer sech, r guldr sechs; alle diese lateinischen Zahl:

8 aht garbe (gulde, m^ä), lenilv^äfig: 8 stücker aht
garbe (gulde, m^ä). Lenfundard nig m ist dri Vnigunng
der imbestimten Gastsauk: mē (m^ä), m^äe (n^äef m^ä)
~~m m^äeste (am m^ästau)~~ m^äe nor (n^äef m^ä), m m^äeste
(am m^ästau).